

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyiltérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Biró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Keressük a megoldást.

— február 27.

A felvidéken a nemzeti ügyekre semmi sincs nagyobb jelentőséggel a kivándorlásnál. Hiszen az év némely időszakában egész falvak kelnek utra. Immáron ezrekre rug azoknak száma, akik szerencsét keresve Amerikába indultak. Helyén van tehát, ha e jelenségről a sajtóban gyakrabban is szólnak. — Hadd fejtsem hát ki nézeteimet azokkal a publicistákkal szemben, kik a megoldás kutatása nélkül, mereven a kivándorlás ellen irnak. Hazafias és nemzeti szempontból feltétlenül indokolt az álláspontjuk és utolsó csepp véremig védelmezem én is ezt az álláspontot. Először is, mert helyes és okszerű ez a felfogás. — De csakis akkor, ha gazdasági szanalás útján le tudjuk kötni a nemzet testéhez — a kivándorlókat.

Mindenekelőtt igaz, hogy a kivándorlóknak meg lesz ingatva a nemzeti érzés. A külföld némi részben rossz szellemet olt a kivándorlóba. Sok helyen meg is ismerteti velük a kozmopolita tanokat és a ferde szocialista elveket, úgy hogy aztán egészen világpolgárokká fajulnak.

Igaz, hogy féltünk kell a nemzet fizikai erejét. Mert Amerikában oly emberföltött munkakifejtést kívánnak a nyomorultaktól is, ami a vérüket szívja ki. Azonkívül némely munkálatokat füstben, porban, avagy tüzkohók melégsége mellett kell végezniök — ez pedig egészségüket ássa alá.

Pedig hát honunk földje is rejt magában sok kincset, így hát munkaerőre idehaza is volna szükség.

Ámde én nekem mindamellett is az a sajnos meggyőződés, hogy a kivándorlás elé — úgy, ahogyan ma állunk — akadályokat gördíteni nem tehetős.

Mindenekelőtt nézzük meg a felvidék szegény emberét, mielőtt Amerikába megy. Lehet-e nála feltétlenül nemzeti érzést feltételezni, mikor megszólal a legnagyobb úr — a gyomor? Bizony nem igen. Mert a szükség az embert kiforgatja mivoltából. Erről meggyőződhetünk nemrég, amidőn Budapesten az éhezők a törvényes rend ellen lázadtak fel. Nos és a felvidéki szegény ember sem valami magasabb nívón álló lény. Különösen mikor a nemzeti érzései mellett a vankosai is dobra kerülnek. Örök igazság marad az mindenkorra, hogy a nemesebb érzések gyenge oszlopokon nyugosznak ott, ahol a megélhetés nehéz, ahol szükség nyomja az embert, ahol nyomor tanyázik. Az erkölcsiség megrontója Amerikán kívül már egymagá a hazai nyomor is.

Épp így vagyunk a felvidéki vándorló egészségével is. Mert nemcsak Amerikában megy tönkre, hanem sokszor sorvad, elpusztul ő az éhség folytán idehaza is. Még pedig — munkátlanságban. — De a munkátlanságot nem úgy kell érteni, mintha a felvidéki irtózna a munkától. Hogy munka nélkül él, az csak annak oka, hogy a munkaerő kereslete a kínálattal szemben aránylag igen csekély.

Mamár szeltében-hosszában úgy indokolják, hogy: az önfentartási feltételek megszerzése végett kénytelen a felvidéki Amerikába vándorolni. Eltagadhatlan tény, hogy legtöbben boldogulnak is Amerikában. Sokan vannak, kik egy éven belül ezer forintot is megtakarítanak a keresetükből. Ez Magyarországon oly vagyon, melyet ily rövid idő alatt egy falu alig szerez meg. Nagy a száma azoknak, akik Amerika által vagyonhoz jutottak, s ma már itthon jómódu gazdák. — A kivándorlás tehát a nemzet vagyonosodását emeli. Földhöz juttatja a magyar államesszme legtöbb életetőjét a magyar gazdát.

És a statisztika szerint a kivándorlottak kilencven százaléka Amerikából visszakérül a hazába. Hiszen érdekében áll ez minden kivándorlóknak, mert ezáltal a szerzett pénzének értéke 2¹/₂-szer nagyobbodik. De különben nagyobb részt vissza is hagyják a családjukat, mert ugymondják eszükágában sincs, hogy végleg itthagyják. — A kivándorlás tehát az ország népességét sem csökkenteni valami nagyobb arányban.

Mindebből bátran levonhatom a konkluziót, hogy az Amerikába való vándorlást mindaddig, míg gazdasági viszonyainkra jobb napok nem kerülnek, elnyomni nem lehet.

Jön majd — mert jönni kell — egy jobb kor és akkor senki sem fog majd Amerikába vándorolni. Örül majd ha itthon a hazaszent földjén is megszerezheti két

keze tisztas munkájával a mindennapi kenyerét és nevelhet boldog fiaikat itthon, családja körében — hazája erősbödésére, boldogságára.

I. s.

„Bünös“ gyermekek.

Irta: Gál Lajos.

Jelen voltam egy ízben, midőn a kir. törvényszék esküdt bírósággá alakított komoly tanácsa 12 esküdt férfi előtt, a védők és a kir. ügyésznek közreműködésével a szokásos formák között a törvények szigorú megtartásával két gyerek fölött ítélték.

El is ítélt a „bünösök“ közül az egyiket, mivel a két „vádott“ a btkv. 85. §-ának első bekezdésében körülírt feltételeknek megfelelt.

Uraim! Jogász uraim és collegáim! Paragrafust idéztem, de nem jogi cikket akarok írni, bár magam is kriminalista volnék, hanem mint ember óhajtok foglalkozni ezzel az „esettel“.

Mint érző ember, mint a társadalom egyik szerény tagja. Hallgassanak meg Önök kegyesen. Nem magamért de a gyermek vádlottak érdekében.

A dolog már „res judicata“. Jogilag szó nem fér hozzá. A bíróság döntött.

Hanem időzzünk mégis egy kevéssé ennél a passzusnál: (amit a törvény mond)

„A cselekmény elkövetésének idején képesek voltak annak bünösségét felismerni.“

Ugy vettem észre s velem együtt mások is, hogy a filigrán vádlottak az elnök azon kérdésére: „Bünösnek érzi-e magát“ csodálkozó gyermek szemekkel bámultak a levegőbe. Ötöltek hatoltak. Megállt az a kis eszük, mit is feleljenek. Honnan tudják ők kisütni, hogy mi az a bün? Hogy amit tettek az „felforgatta, megsértette a társadalmi jogrendet“...

Általában véve mi is az a bün? Hogy néz az ki? Milyen a formája? Milyen a természete?

rült el. Ezt a kétségbejítő kontrasztot Oktáviánusz eszelte ki, mindezt a neje boszantására, hogy t, i. csak lássa, de soha el ne érhesse az édes vágyódást.

Ott szorongott Oktávia kietlen magányában. A kelő nap első sugarai őt keresték fel leghamarabb és töle búcsúzott el utoljára a hunyó napsugár. Nem hangzott már oda fel oly vidáman a pacsirta éneke, a fülemile csattogása. A tenger hullámai, ha megszólalt a vihar orgonája, rémségesen tomboltak. Olyankor az egész nagy mindenség is Oktáviával szorongott, kesergett. Olyankor még a börtöne közelében lévő szomorú füzek nimfái is, mintha látták volna a szépséges szép királyasszony mélyes mély fájdalmát: vele együtt éreztek, szomorkodtak.

A nyugovó nap sugarai lázas pírban égve búcsúztak el tőle minden este.

Pacsirta, fülemile párjához szállott megpihenni pelyhes picinyei közé. A virágok is bezárták kelyheiket. A tenger is lecsillapodott. Tükörsima felületén a nap leáldozó sugarai játszadoztak... Ázután az esthomály szende szellemei terjesztették ki egyre jobban fekete fátyolszárryaikat. Az égen meg-

TÁRCA.

A hó születése.

— Mythologiai kép. —

— A Zemplén eredeti tárcája. —

— Tudják kedves olvasóim: hogy született a hó?

— Oh, igen — mondják a prózai tudósok — a lég párázatai lehülnek a hideg légáramlatok következtében és azután...

— Oh, nem! A hó születésének titka egész más, sokkal magasabb! A kétségbeesett ártatlan nő sziv tragikumának istenadta emléke az!

Igy olvastam a Sibillák könyvéből.

Hol, hol nem, de réges-régen élt egyszer egy király. Lelke kevély volt, a szive felfuvalkodott. Birodalma nagy, hatalma óriási, de a szive márvány. Mint ember, nem ismerte a szerelem varázsló erejét. Szivéről a szép szavak, mint langyos habok a hideg szikláról, hatástalanul verődtek vissza. Gondolatvilágát, érzületét az a leghatalmasabb érzélem, a minek neve szerelem, soha sem remegteté meg. A vad önkény, a durva erőszak

embere volt. És teljesen hatalmukba ragadták a gonoszság fúriái.

Volt annak a királynak egy szépséges szép felesége — Oktáviána. Gyönyörű haja bájosan lengte körül hódítóan szép fejét, karesu természet. Igézetes szemei bűvös erővel káldták ki selymes szempillái alól. Minden mozdulata, minden tekintete maga a megtestesült bűbáj. Kedélye szűzies, gondolatvilága ártatlan. Szive tiszta, mint kelő napnak a kristálytiszta tengerszemétől visszavert sugarai. Ha Petrarcha akkor él és ösmeri, bizonyosan őtet énekelte volna meg. Laura helyett az isteni szép Oktáviánát!

Mindez azonban nem hatott a királyi férj, az Oktáviánusz kedélyére. Hiába unszolta a szépséges szép, a jószágos jó királyné:

Ember! légy szelid és szeress, hogy boldog lehess!

Rajta mindez nem fogott. Oktáviána szerető szivének hó sugarai nem tudták felolvasztani a királyi férj szivét borító jégkerget.

Pedig Oktáviána a megtestült báj, kellem és szeretetreméltóság volt. Mikor parkjában sétálgatott, még a pacsirta is szebben énekelt, a fülemile is ékebben csattogott. A gyorsan tovaesörgedező patak langyos hullámainak rezgő üteme belevegyült a

versenybe. A virágok is hódolva fordíták feléje fejcsékeiket és teljesebb erővel lehették feléje bódító illatukat.

Csak a királyi férj kőkemény szive nem engedett ridegségéből. Keményebb volt a tenger sziklájánál, ridegebb a fagnál, hidegebb a jég-nél, durvább a faragatlan márványnál; mert a tengernek durva szikláját az ellenállhatatlan habok lassan-lassan simára esiszolják, a jeget-fagyot a tavaszi nap szelid sugarai felolvasztják, durva márványba a művész vésojé fáradságos munka után életet önt. De az Oktáviánusz kedélyén mindez nem fogott, sőt boszantotta neje szelid mosolygása, csengő kacaja, vidám kedélye. Mert álnok lelke volt: neje szelid mosolyának, csengő kacájának, vidám kedélyének mindig sanda szemmel kereste a nyitját. Agyában iszonyu sejtelen fogant meg. A féltékenység gonosz fúriái teljes mértékben ragadták őt hatalmukba.

Dühös féltékenysége végre is ádáz boszúra ösztönözte őt.

Neje számára magas tornyot építtetett a tenger partján. Kietlen börtönül ennek a toronynak a legfelső szobáskáját szemelte ki számára. Egyrészt a tenger morajló hullámai csapkodták a börtönt, másrésztől meg a gyönyörű park bájos növényzete te-

Azután az egész főtárgyalás alatt többet nézegettek a kisdéd vádlottak a közönségre, mint a komoly bírakra és esküdtekre. Nyilván tetszett nekik az a szerep amit betöltöttek. A sok bácsi meg néni bizonyosan büszkévé tette őket, mert ő miattuk jöttek össze ezek őket nézték, őket halgatták. Lehet sőt valószínű, hogy amint ismét elszegődnek, el is fognak dicsekedni játszó pajtásaik előtt, hogy ők mit tettek, mit mondtak, hogyan álltak a törvény "előtt".

S nem igen fog eszébe jutni Bosnyák Jakab vádlottnak, hogy a két hónapi rászórt fogház miatt szomorodjék.

Sőt kiálva a büntetést némi nemű csodálattal fogják őt nézni pajtásai, s nagy tekintélyben fog állani előttük, ha úgy estendő szép holdvilág mellett a mezőn legeltetés közben elmeséli nekik a hőstettet, amiért a törvénytevő urak őt "rabba" tették.

Ezzel pedig a jogrend nem lesz helyre állítva. Mert a büntetés ennek a gyereknek nem fáj, azt meg nem javította és így a leghumánusabb célt el nem érte.

A két vádlott cselédje volt a sértettnek, a ki őket megfenyítette s ezért boszúból összebeszéltek s gazdájuk szalmáját felgyújtották.

Tehát gyermekkorban már cseléddek lettek. Nyilván igen szegény, toprongyos emberek gyermekei, akik őket nem nevelhették, nem tarthatták el s így a gyámoltalan gyerekeket elküldték szolgálni — kenyeret keresni.

En nem ismerem sem a sértettet sem a vádlottat. De felteszem, hogy a gazda jószívű volt, hiszen kárját nem kívánta megtéríteni, s nem kérte őket megbüntetni.

Koncedálom azt is, hogy a pajkos, csintalan gyerekekkel a törvény helyesen járt el. De mégis szomorú gondolat, mikor két rakoncátlan gyerek miatt mozgosítani kell az igazság magasztos apparátusát.

Megdöbbentő gondolat, hogy már a gyermekek is összebeszélnek és boszúból felgyújtják gazdájuk vagyonát.

A társadalom beteg, nagyon beteg. A ragály terjed és már a zsenge gyermekkorba is belemarkolt.

Imminens veszedelem ez, amelyet elhárítani, megakadályozni kell.

Az ilyen gyerek vádlott a korai romlottság típusa. Cynikus, rossz, veszedelmes és a visszaesés virágzó dudvája.

Jelentek a csillagok miriádjai, a halvány képű holdnak öröktől fogva való hű barátai. A kétes homály idillikusabbá tette a természetet és egyre nagyobbodó tért engedett a képzelet röpké szárnyainak.

Minden elpihent, csak a rabkirálynénak, Oktáviánának a mélyeséges fájdalma nem. Ő ott állott végtelen keservében. Börtöne ablakához könyökölve — várta az ő hűséges, az ő jószág barátját.

Egyszerre csak gyönyörű női hang hallszik fel az éj siri mélyéből. A dallamosan csengő hang mindig közelebb jött, egyre erősbödött.

Oktáviánának hűséges barátja, a tenger szirénjei érkeztek, kik csapongó dalok szárnyain minden este felkeresték őt. Ott zengedeztek el istenien, andalítóan szép dallamaikat az Oktáviána ablaka alatt, vigan evickélve, pajkoskodva a tenger habjai közt és ellenállhatatlanul csábítgatván őt:

Jer ide mi közék! Oly szép itt az élet...

Szírén hangon szólott csábításuk oly erős volt, hogy a földi szenvedéstől agyon kintzett szépséges királyné már a toronyszoba ablakának a peremén állott. Csak egy lépés, csak egy mozdulat kellett még, hogy ő is ott ringatózék a tenger langyos habjain a szirének ölelő karjai közt. De újra, meg újra szomorúan hajtá le fejét, sóhajtván:

— Ez az élet ott — nem énne-kem való! ...

Évről évre szaporodnak a bűnesetek. Évről-évre nagyobb a visszaesők száma.

Az első bűn csirája a többinek. Terjed, nő, szaporodik. Az istenért: igyekezzünk azt pusztítani, de ne a főtárgyalási termekben, hanem azon kívül, mielőtt a bűn megszületik. A gyermekek gondozásával, nevelésével, lelki oktatásával.

A népnevelés koldus ebben a mi szép hazánkban. A szegényügy dettó. Csak alamizsnával tengődik holott éhes veszedelmesen.

Ez az éhség megfogja emészteni az erkölcsiséget. Ez az éhség felfo-falni a nép erényeit s elrothasztja a társadalmat.

Siessünk annak enyhítésére minden erőnkkel. Siessünk, mert ha lassan ballagunk későn érkezünk.

Ezek jutottak eszembe, látván a két gyereket a vádlottak padján. S ezek nemcsak nekem, de másoknak is szomorúságot okoztak.

A törvény szent és magasztos, de nem gyermekek számára készült.

Igyekeznünk kell őket a törvény hatásköre alól kivonni. Meg kell mutatnunk nekik az erkölcs, a vallás, a humanizmus virágos ösvényét nehogy behulljanak a bűn fertőjébe, a hol velük együtt fog elpusztulni az emberiség is.

— február 28.

Zempléni küldöttségek a minisztereknél. A múlt hó huszenötödikén az elmúlt kedden, azon a napon, mikor Széll Kálmán miniszterelnök három miniszterével fogadta a Tokaj-Hegyalja monstre küldöttségét, több zempléni küldöttség tisztelettel a minisztereknél. Mégpedig Sárospatak város küldöttsége Ballagi Géza képviselőjük vezetésével járultak Széll Kálmán, mint belügyminiszter elé kérve a sárospataki szolgabírósgal mielőbbi felállítását. Tokaj város küldöttségét Bernáth Béla képviselőjük és Fűzeséry Odón főszolgabíró vezették először Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez egy Tokajon létesítendő polgári fiúiskola felállítására érdekében, azután Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterhez, kérve őt, hogy a vendéglősök ez idejű nemzetközi kongresszusa alkalmával, melyet Budapesten fognak megtartani, a kongresszus programjába vétesse föl Tokaj meglátogatását, ahol erre az alkalomra borkiállítás rendeznének. Értesülésünk szerint a miniszterek a

Ámde a szirének ellenállhatatlanok. Oktáviána végre is engedett csábításainak. Egy szédületes pillanat... és Oktáviána is a tenger lakója lett.

A mint feje felett összecsaptak a hullámok, még egyszer fölmerült, mintha végbúcsut akart volna venni mindenkitől, aki őt e világ szerető. Aztán elmerült a habok közé, hogy ott nyugodjék örökké a tenger megmérhetetlen mélységében, az enyészet és feledés csöndes birodalmában.

A kegyetlen szívű királynak márvány szívét a halálhír megremegette. Fájlalni kezdte örökre elveszített drága kincsét, de akkor már késő volt. Visszasírta akkor, midőn már nem volt az övé.

Isten bosszuló keze hosszú, kinos élettel sujtotta, hogy ezerszeresen szenvedje meg azt, mit az angyali teremtes szenvedett...

A hatalmas isten Oktáviánának, a szűzies kedély, a hű lélek emlékének szentelte az égből aláhulló megtestestült tisztaságot — a havat.

Ha kint tombol a tél zimankója — mint azt a prózai tudósok mondják — akkor az alászálló milliárd és milliárd hópihének mindenike ezt suttogja nekem:

— Elt egyszer és mártír halált halt egy szépséges szép királyné, aki ártatlanul oly sokat szenvedett.

Krajnyák Alfonz.

a küldöttségeknek általában kedvező ígéretekkel tettek, úgy hogy a küldöttek bizalommal és reménységgel tértek haza.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

A közegészségügy rendezése.

Irta: dr. Thomán Dávid.

Sok szó esett már ez ügyről a fővárosi napi lapokban és a helyi lapokban is. Minden oldalról igyekeztek e fontos kérdést megvilágítani. Statisztikai kimutatások alapján kimutatták, hogy a nagy halandóság, mely Magyarországon tényleg fennáll és melynek legfőbb kontingense a gyermekek koruak elhalálozására esik, az egészségügy hiányos voltára és éppen Zemplénmegyében is a körorvosok köreinek aránytalan felosztására, az egyes köröknek nagy területekre való kiterjedésére vezethető vissza.

Hogy e kérdést mostan szellezetem, ezt mindenki természetesnek találhatja, miután tudvalévő dolog, hogy a belügyminisztériumban jelenleg ezen kérdés gyökeres és mielőbbi megoldásával erősen foglalkoznak és nemcsak a törvényhozás asztalára kerül e fontos törvényjavaslat, melynek helyes megoldásától és későbbben ezen törvény szigorú keresztülvitelétől függ egy jobb és egészségesebb jövő, a nagy halandóság lehető korlátozása, a nép szaporodásának intenzívebb kifejlődése és megizmosodása.

Ilyen fontos kérdések megoldásánál nem maradhatunk közömbösek, véleménynyilvánítás ily közérdekű tárgynál szükséges, sőt kötelességnek tartom. Ezzel, hogyha nagyon sokat nem is használunk, de biztosan nem ártunk, visszariadunk tehát nem szabad azon érvelés alapján, hogy úgy sem veszik tekintetbe a mérvadó körökben a vidéki ember okoskodásait!

Részemről legfőbb feladatnak tartom az orvosi körök helyes és arányos felosztását; továbbá az orvosnak oly gépontba való elhelyezését (hogy hozzáférhető legyen mielőbb) tehát a lehetőség szerint a kör kellő közepén. Legfeljebb 5000 lakosra essék egy körorvos. A körorvos dotációját két kategóriába vélném osztani és pedig ottan, ahol az orvosnak mintegy száműzetve, társadalmi élet hiányában kell tengődnie, a fizetés minimuma legyen 2000 korona, lakbér 600 korona, uti-átalány 600 kor. A nagyobb városokban elhelyezett körorvosok fizetésének minimuma lenne 1500 kor., lakbér 700 kor., uti-átalány 600 kor.

Fizetését az állampénztárnál havonta előlegesen kapja.

Nyugdíjban részesüljön, mint a többi állami hivatalnok.

Az elsőfokú hatóság tisztai orvosának felügyelete alatt álljon, minden a közegészségre vonatkozó ügyekben ő hozzája intézi jelentéseit, intézkedési jogot csakis igen sürgős esetekben gyakorolhat, melyekről azonban a tisztai orvost egyidejűleg kiértesíteni tartozik.

Teendőire nézve mérvadók az 1874. évi XIV-ik t. cikkben foglaltak; nagyobb mérvű járványok alkalmával azonban mérsékelt napidíjakban és kilométer távolsági fuvardíjakban is részesüljön, mintegy ellenértékül rendkívüli fáradozalmainak.

Azon mostanában több helyütt divó szokás, hogy a körorvosnak megengedtetett — többnemű ürügy alatt — székhelyén kívül lakni, az ügy és a szolgálat érdekében fenn nem állhat — semmi körülmények közt. Az ő helye a törvényhatóság által kijelölt gécpont legyen, mely, mint említém, lehetőség szerint, a kör közepén jelölendő. Oly község, ahol az orvos részére alkalmas lakhelyiség nem található, a törvényhatóság által székhelyül nem jelölhető ki. Azon esetben azonban, hogyha ezen székhelyhez ragaszkodnék, akkor a kellő lakásról gondoskodni feladatához tartoznék.

Ennyiben véltem röviden össze-

foglalni nézetemet a körorvosi intézményről.

A tisztai orvosok intézményéről más alkalommal.

(A vármegye központi hivatalában az irnokok és dijnokok új szolgálati b-osztása a f. évi március 1-től a következő lesz: a) ügyészségnél: irnok Szabó Sándor, dijnok Csizy Béla, — b) pénztárnál: irnokok Jakovics Sándor, Hutter Kálmán és Sztankovszky Sándor, dijnokok Szamosy Jenő, Fodor Vilmos és Zsolnay Zoltán, — c) számvevőségnél: dijnok Schön Andor, — d) levéltárnál: dijnok Szirmay Szerén, — e) közigazgatási irattárban: dijnok Retteggy Andor, — f) árvasszéki irattárban: dijnok Albrecht Tamás, — g) közigazgatási iktatóban: dijnok Mór Gyula és Nádassy Elemér. h) árvasszéki irattárban: irnok Dunka Gedeon, dijnok Kazinczy Ferenc, — i) árvasszéki kiadóban: irnokok Horváth Pál, Rieder Ferenc, dijnokok Hegyi Gyula, Szépkuthy István és Vasenszky Gábor, — j) közigazgatási irodában: irnokok Tertinszky Gyula tb. kiadó, Vellauer Károly tb. kiadó, Lehoczky Ödön, Hlavathy Jenő és Kálnassy Károly dijnokok Nyeviczkey József, Weinberger Mór, Tóth Lajos, Nádassy Bertalan, Sztanko László (beosztva a főispán irodájába). — k) az autográfánál: Kristovszky György. — A holnapután életbelépő ezen új szolgálati viszony hozza magával, hogy az ugynevezett számafeletti dijnokok a vármegye szolgálatából elbocsáttatnak.

(Pénztárvizsgálat a városnál. A polgármester, a város tisztai ügyésze és számvevője közbenjöttével február havi pénztárvizsgálatot tartott. A pénztárt teljesen rendben találták.

(Újból a tisztai étkezde. A miskolci 10-ik honvédegyezred újból folyamodott a városhoz egy tisztai étkezde felállítását. A polgármester a tervet és költségvetést elkészítetvén, véleményezést végett az építkezési bizottságnak adta ki. A bizottság elnöke az ügyben holnapra, vasárnapra hívta össze a bizottságot. Ohajtandó volna, hogy a szép egyetértés fenntartása érdekében is, a tisztai étkezde kérdése előnyösen intéztetnék el, annál is inkább, mert amint értesülve vagyunk, az ezred oly szép bérösszeget ajánlott, ami a befektetett tőkének a kamatozását biztosítja.

(Az Alsó-Zsolyomka-utca kövezése elrendeltetvén, annak keresztülviteléhez a part erősítése vált szükségessé. Ezen parterő-ítési munkálatra nézve a polgármester úgy intézkedett, hogy az összes kőmivéseket megkérve versenytárgyalásra s a munkálat keresztülvitelével az összes megjelenteket megbizta.

(A III. oszt. kereseti adó. A III. oszt. kereseti adó kivetésének három esztendeje mult év december hó 31-én lejárván, az adókiadó bizottság újból megalakított, egyuttal megke-restetett a város, hogy az adótárgyalásokhoz két bizalmi férfit rendeljen ki. A polgármester a legközelebb tartandó képviselőtestületi üléshez előterjesztést tesz — a két bizalmi férfi megválasztása iránt.

(Gyámügyi szabályrendelet. Sátoraljaújhely r. t. városnak pótlás végett felterjesztett gyámügyi szabályrendelete a belügyminisztériumtól visszaérkezett.

(Házadó. Sátoraljaújhely r. t. városban a mult évben történt házadó összeírás a pénzügyigazgatóság által átvizsgáltatván, ahoz hozzájárult. Mint értesülve vagyunk, a jövő héten ki lesz téve közszemlére. Már most figyelmébe ajánljuk az érdekelteknek, hogy annak idejében figyelemmel legyenek a kivetésre és ha sérelmeik lennének azt a törvényes határidőn belül érvényesítsék.

(Szabályrendelet. A kéményseprős ipar szabályozásáról alkotott Szabályrendelet közszemlére való kitételenek határideje lejárt, azt a város tanácsa a belügyminiszterhez jóváhagyás végett felterjesztette.

ZEMPLEN

politikai hírlap

megjelen minden második napon
és pedig:

kedden, csütörtökön és szombaton este
megelőzve minden más megyei lapot
közöl pontosan és kimerítően
vármegyei, városi, községi ügyeket.

Hirrovatában, törvényszéki, közgazdasági, ipar és kereskedelmi rova-
taiban a tudósítók egész legiója min-
denről pontosan, gyorsan és hűen
tudósítja.

Irodalmi, tanügyi és színházi köz-
leményeit kiünő belső dolgozóitársai
látják el.

A „ZEMPLEN”

előfizetési ára:

egész évre . . . 12 korona.
félévre . . . 6 „
negyedévre . . . 3 „

Hirdetések jótányosan felvételnek.

JEGYZETEK

a hétről.

Édes tavasz balzsamos levegője
suhant át a mult hét napjain völgyön,
bércen. Csodálatos érzéseket vált ki
az emberekből a tavaszi levegő. Olyan-
okat, amelyeknek nevet adni alig
lehet, de amelyek felvillanyozzák az
emberek kedélyét. Pedig egy-egy pil-
lanatra, mikor ez a buja élettől fris-
sen áradó levegő először simul végig
szép asszonyok puha fekete fűrtjein
— elkábit és valami végtelenül édes
szomorúságot fakaszt. Azután mégis
csak győzedelmesen vivja ki harcát
a természet ébredő ujhódása és életet,
örömet, erőt, világosságot áraszt lé-
lekbe, szívbe . . . mindenüvé amerre
csak természet virul . . .

Mindezt — így prózában — a
meglepető következetességgel „nyájas”-
nak nevezett, de valójában igen kri-
tikus és sokszor mogorva olvasó, még
csak valahogy beveszi. Ah, de a ver-
sek! A tavaszi versek, melyek az
első langy fuvallatra csudamód nagy
tömegekben érkeznek a radkeiokba.
Mennyi zöldség egy rakásban! Az
ember még először megadó türelem-
mel kezdi olvasni, de mikor a hu-
szadik vers is csak a csevegő patak-
ról, az éneklő madarakról és az éb-
redő természetéről szól és a derék
poéták kétségbeesetten rosz rímekkel
és hallatlanul döcögő verslábakban
mindig ugyanazt ismétlik, a szerkesz-
tők — akik különben sem tartoznak
a vasidegzetű emberek közé — rend-
szerint a kályhába vetik az egész
vershalmazt. Elkél még egy kis me-
leg így március elején.

Örvendetes dolog, hogy újabb idő-
ben a gazdasági kérdések milyen nagy
helyet foglalnak el az állandóan fel-
színen levő aktuális kérdések töme-
gében. Ma még ugyan annyira ösz-
szekeverik a politikai kérdéseket a
gazdaságiakkal, hogy sokszor úgy
tetszik, mintha tisztán politikai fogás
és nem a dolog természetében rejlt
praktikus érdek irányítja a gazda-
sági kérdéseket, de hova-tovább tisztán
bontakozik ki a közel jövő képe,
amikor tisztán gazdasági szempontok
lesznek irányadók. Erre nézve Zem-
plénvármegyének egy köztisztviselőben
áll és az aktív politikában még ma
is vezérszerepet játszó embere tudó-
sítónk előtt a következő nyilatkozatot
tette:

— Határozottan beteges állapot
volt az, mikor kicsinyes, lényegtelen,
semmi praktikus hasznót nem hajtó
és a nemzeti érdeket távolról sem
érintő politikai kérdések foglalkoztat-
ták a közélet terén szereplő embere-
ket. Hány nemes tehetség tékozolta
el erejét személyi- és pártharcokban,
hány hatalmas alkotó szellem kötö-
tött le a kicsi kérdések ama halma-

zához, melyek mesterségesen felfujva
valóságos lidérenyomásai voltak a
parlamentnek is. Ma már más idők jár-
nak. Gazdasági kérdések nyomulnak
előtérbe. Ezek a kérdések a parla-
mentből kimennek a nép közé. S a
nép figyelmes lesz anyagi érdekeire.
Talán erre vezethető vissza az az üd-
vös mozgalom is, mely a hegyaljai
borok érdekében indított s mely
kormány körökben oly rokonszenves
fogadtatásra talált. Különben Zem-
plénvármegye gazdasági kérdésének
fejtegetésére, összeköttetésben a poli-
tikai jelszavakkal, lesz még alkalmas
Önöknek egyet-mást elmondani.

HIREK.

Református estély.

— Saját tudósítónktól —

Sátoraljaújhely, február 28.

A sátoraljaújhelyi reformátusok
februárius 27-én tartották tizenhatodik
felolvasó-estélyeket amely egyszersmind
utolsó, befejező est volt e nemben a
tél folyamán. Mint minden egyes val-
lások estén, úgy ezen is igen nagyszámu
és előkelő hallgatóság gyülekezett ösz-
sze a szép nagy tanácsteremben.

Hogy mindig ily impozáns közön-
ség sereglett egybe az estekre, a me-
lyek városunkban valósággal esemény
számba mehetnek, az egészen termé-
zetes és könnyen érthető, mert az
esték műsora esetről esetre nagy gond-
dal volt összeállítva. — De hát ki is
az, aki emberi műveltségével ne vá-
gyakoznék az ilyen estekre?

Ki az, akinek lelkét egy-egy ol-
vasás folyamán hallott cizmák és igaz-
ságok meg ne kápnák, gondolkozóba
ne ejtenék? Hiszen az ott hirdetett
igazságok, a hamisított vallások meg-
győződés a tudomány és történelem
igazságai.

És ki ne óhajtana ezekkel köze-
lebből is megismerkedni? Aztán ki
az, akire egy szép őszhangzatos ének
felemelő, építő hatást ne tegyen? Hi-
szén ez a benső, vallásos érzést emeli,
erősíti, a fenséges a magasztos iránt
való érzelmét felébreszti. Meg iránt
ki az, akinek szívét, lelkét meg ne
hatná egy szép elszavalt költemény?
A költők műveiben gyönyörködni már
magában véve is nagy szellemi élvezet;
hát még egy művészettség ál-
tal lelkesen előadott költői mű milyen
magas szellemi gyönyört s tisztá élvezet
nyújt a fogékony szívű embernek.
— Igazán el lehet mondani, hogy ma-
gas szellemi élvezetben volt részük
azoknak, akik az utolsó befejező fel-
olvasó-estén megjelentek, mert az való-
ban művészi magaslaton állott.

Először elhangzott a gyülekezeti
ének. Majd Fejes István a jeles poéta-
pap mondott bensőséggel teljes imát,
amely után remek képekben és hason-
latokban gazdag szabadelődást tartott
a bibliáról, közelebből annak új szö-
vevényi részéről, ismertetvén azt, mint
a világ világosságának központi nap-
ját s követendő dicső példányképpül
állítván a hallgatóság elé Jézust, mint
az erkölcsi élet legtökéletesebb pél-
dányképét. A nemes szónoki hévvel
tartott előadás igen nagy tetszést kel-
tett. Ezután Mester Istvánnak énekelte
el Eisenhoffer „Világnak bölcs atyja . . .”
c. énekét előbb szólóban, Szalay
Béla ref. orgonista háromnium kísérete
mellett, majd pedig Szalay B. vezetése
alatt, a vegyes énekkarral, a melynek
tagjai Székely Sándorné, Spillenber
Sarolta, Szép Ilonka, Szigethy Lidia,
Bartók Kamilla, Nagy Margitka,
Borcsik Margitka, Nagyváthy An-
nuska, Mester Dezső, Nagy Béla,
Lábas Béla, Csizy Béla. Mesterné
remek szólója valóban lelki mélyéig
hatott s gyönyörrel élvezték ércs
csengő hangját, amely a vegyeskarral
való szereplés alkalmával is pompá-
san érvényesült. A vegyeskar, mely-
nek tagjai már megjelenésükkel is igen
kellemes benyomást tettek a hallga-
tóságra, — kitünően sikerült énekével
egy újabb babért szerzett már koszo-

rukba kötött babéraihoz. Az énekmű-
vészet élvezetének hatása ki is tört a
hallgatóság kebeléből s lelkes éljen-
zéssel és szűnni nem akaró tapsvihar-
ral jutalmazta a rövid idő alatt híressé
vált vegyeskart

A nagy hatást keltett ének után
a felolvasószék szerzetreméltó bájos
jelensége, Borcsik Margitka szavalta
el Kiss Józsefnek „Kincses Lázár le-
ánya” c. költeményét teljes sikerrel.
A minden tekintetben tökéletes szava-
latot zugó tapsvihar követte, amelyet
a kis művész méltán meg is érdem-
elt. Erre Mester Dezső, Csizy Béla,
Lábas Béla és Szalay Béla énekel-
ték el Schubert F. „Egy halk sóhaj-
tás . . .” c. énekét teljes precizitással.
Remek énekük felemelő hatást tett a
a lelkes közönségre. A tapsból nekik
is bőven kijutott. Nagy Béla, a híres
vizsvaló gyönyörködtette még a
közönséget Arany János „A fülemile”
c. humorisztikus költeményének pom-
pásan sikerült elszaválásával, derült
hangulatot keltve. Ez után váratlanul
érdekes jelenet következett. Ugyanis
mielőtt Fejes István záró beszédét,
melyben visszatekintett a felolvasások
sorozatára s megköszönte a lelkes köz-
önség rokonszenves érdeklődését s
elismerését nyilvánította mindazok
előtt, kik a felolvasó estéken szerepel-
tek, — befejezte volna, Harsányi Ist-
ván s. lelkésznek három, Szalay Béla
orgonistának pedig két darab husz ko-
ronás aranyat adott át a lelkes szavak
kiséretében, emlékül, mint a hallgató-
ság adományát azért a lelkes buzga-
lomért, amelyet az esték rendezése
körüli 4 hónapon keresztül kifejtettek.
A nem várt kitüntetést Harsányi I.
meghatottan köszönte meg, kijelent-
vén, hogy az elismerést ők nem csak ki-
vülről várják, mert az az ő lelktismer-
etökben is ott van. Záradékul a Hym-
nuszt énekelte el a lelkes hangulatu
közönség.

Akik az utolsó estén ott voltak,
egy művészi színvonalon álló estében
gyönyörködhettek. — Ezzel azonban
még nem volt teljesen befejezve a val-
lások esték sorozata, mert azt tulajdonké-
pen az a pompás lakoma fejezte be,
amelyet Fejes Istvánnak, Szombathy
Lászlónak, Juhász Jenuőné és Matolay Bé-
láné urnők rendeztek at éli vallások esté-
ken szerepelt hölgyek és urak tiszteletére
a lelkesi lakon. A háziasszonyi szere-
pet vivő igazi kálmista urhölgyek pá-
ratlan magyaros szívesseggel, pazar
módon látták el vendégeiket s a ve-
gyes énekkar a pompás lakoma vé-
geztével a „Balatoni nóták” remek
előadásával kedveskedett az illusztris
társaság nagy gyönyörűségére. A szé-
pen sikerült dalok a különben is emel-
kedett hangulatot csak fokozták. Majd
a szalonban Borcsik Margitka és Nagy
Béla válogatott monológok művészi
előadásával vidám, kedélyhangulatban
tartották a társaságot. Majd bevo-
nult a 41 tagból álló szép társa-
ság a táncterembe, hogy vidám zene
mellett adjon kifejezést a felolvasó es-
ték sikere felett érzett örömeiknek.

És mikor megszólalt a mámorító
zene: aranyos hangulatban lejtettek a
vegyesénekkar lelkes férfi tagjai a bá-
jos hölgytagokkal, itt is törekedve s
gondosan ügyelve arra, hogy a kel-
lemes összhang közöttük meg legyen . . .
Nagy Bélát még a tanácsteremben is
megszavaltatta — és pedig kétszer is
— a jókedvű társaság, amely reggeli
4 órakor egy pompásan sikerült s bál-
lál is méltán felérő est kedves emlé-
keivel, a legjobb hangulatban oszlott
szét. A háziasszonyi nemes szerepet
vivő úrnőkön és a vegyes kar hölgytag-
jain kívül a következő úrhölgyek volt-
tak jelen a lakomán: Dókus Gyuláné,
Nagy Béláné, Szép Gedeonné, Borcsik
Gyuláné, Mester Istvánné, Kulcsár Fe-
renczné, Szalay Béláné. — A nemes
irányú felolvasásokat rendezők, jóleső
érzettel s boldog öntudattal tekinthet-
nek vissza fényes sikerü törekvésükre.

Referens.

— Királyi adományok. A király
Gyarmathy Soma b. ujlaki ev. ref.
lelkésznek 100 és Csornyák Miklós

izb.-radványi tanító részére 30 koro-
nát adományozott.

— Kinevezés. Czibur László hon-
véd alezredes, ki pár év előtt az uj-
helyi zászlóalj parancsnoka volt, Ma-
rosvásárhelyre ezredparancsnokká ki-
neveztetett.

— Az ügyvédi kamara tisztújítása.
A zemplénmegyei ügyvédek a kama-
rai tisztújítás tárgyában ma értekez-
letet tartottak és helyettes elnökül
Ambrózy Nándor ügyvédet, választ-
mányi tagokul pedig dr. Kossuth Já-
nos, dr. Rosenthal Sándor, Csuka
Ödön, Spillenber József és Vitányi
Bertalan ügyvédek jelölték. A tiszt-
újítás e hó tizenhatodikán Kassán
fog megtartatni.

— A főszorozások polgári elnökei.
Matolai Etele alispán ma reggel a
Bodrogköz székhelyére, Király-Hel-
meceze utazott, hogy a járás részéről
ma megkezdődött főszorozáson, mint
polgári elnök vegyen részt. A bodrog-
közi járáson kívül az alispán fogja
ellátni az elnöki tisztelet még az uj-
helyi járásban (márc. 11.), a sztrop-
kai járásban (ápr. 10.) és Sátoralja-
Újhelyben (márc. 7.) — Polgári el-
nökök lesznek a szerenési járásban
márc. hó 17-én kezdődő ujoncozás al-
kalmával Vitányi Bertalan, a tokaji
járásban Székely Károly, a gálszécsi
járásban Fischer Gusztáv báró, a
nagyimályiban Pólyai Géza, a va-
rannaiiban dr. Cseőke József, végre a
homonnaiban és a szinnaiban Kelemen
Kálmán vm. bizottsági tagok.

— Banket. Dongó Gy. Géza vár-
megyei főszámvéve, a Zemplén belső
dolgozóitársaság tiszteletére barátai ab-
ból az alkalmából, hogy a Zemplén
szerkesztésétől tizenhat év után meg-
vált, ma este a „Korona” szálloda étter-
mében lakomát rendeznek, hogy a vár-
megye elismerésén kívül ekként is méltá-
nyolják Dongó nagy érdemeit, mely-
et a vármegye legrégebbi lapja élén
oly hosszú időn át nehéz munkával s
nagy felelősséggel kifejtett.

— Hangverseny. A sátoraljaúj-
helyi dalárda e hó 22-én a városi
színházban nagyobb szabásu hang-
versenyt rendez. Az érdekes műsor a
kiragasztott plakátokon már olvas-
ható.

— Vívóakadémia. Horváth La-
jos a zemplénmegyei vívó- és sport
egyesület jeles vívó mestere, mint la-
punk egyik előző számában már rész-
letesen közzöltük, vívó estélyét holnap
este tartja a városi színházban. Lefo-
lyásáról következő számunkban refe-
rálunk.

— Utonallok. Vakmerő támadás-
nak volt kitéve tegnapelőtt Bogray
Béla városi tanácsos. A mint éjjel
11 óra tájban Sárospatakról kocsin
hazafelé jött, Végardó közelében az
utszéli árokba több utonálló ugrott
elő, egyikök kezében magasra emelt
pisztolyal a kocsit elibe állt és azt
„halt” kiáltással megállásra kény-
szíttette miközben pisztolyát is el-
sütötte. Bogray lélekjelenlétét sze-
reneséjére el nem vesztette, hanem
revolverét kirántva, kétszer feljők
lött, mire a gazemberek ijedten el-
széledtek a kocsis pedig a lovak kö-
zé vágva elhajtott. A esendőség még
az éj folyamán megindította a nyo-
mozást a rablók kézre kerítése végett,
a kik minden valószínűség szerint a
vidékeken tanyázó kőborezigányok
közül valók.

— A budapesti-lovocei vonal
gyorsvonatai, amelyek vármegyé-
ket és városunkat is közelebből ér-
deklik ez év május 1-től meggyor-
sított sebességgel fognak közlekedni.
Ugyanis általában fokozni akarják
a gyorsvonatok átlagos sebességét,
melyek ezidő szerint a hatvan kilomé-
tert alig haladják meg. Első sorban a
bécs-budapesti forgalomban az ösz-
szes gyorsvonatok menetrendjét 4:50
perceről 4:05 percre akarják leszállí-
tani. Hasonlóképpen gyorsítani fog-
ják a Budapest-Debreczen-Márma-
ros-Sziget, a Budapest-fiumei és
Budapest-Nagyvárad-brassói gyors-

vonatok sebességét és végeredményében átlag 80 kilométernyi menetsebességre törekcsenek a Máv valamennyi elsőrendű vonalain. A május 1-én életbelépő nyári menetrendnél ezen gyorsítás részben már életbe lép.

— **Kiesett a kocsiból.** *Mádról* írják, hogy *Vashegyi Józsefné*, báró *Schell Ferenc* szőlőfelügyelőjének neje az esti koromsötétségben Mád egyik fő utcáján oly szerencsétlenül esett ki felbiceenő kocsijából, hogy karján veszélyes esonttörést szenvedett.

— **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Balogh szül. Sólalmi Aranka, férje Balogh Samu és fiok Zoltán, ifj. Sólalmi György, felesége Toperczer Teréz és gyermekei Vilma, Imre, Gyurika; Sólalmi János, felesége Czédly Rózsika és gyermekei János, Attila. Ugyiszintén az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatják a forrón szeretett jó apának, apósnak, nagyapának idős *Sólalmi György* volt 1848—49-iki vörös-sapkás honvédek Tállyán, 1902. évi febr. hó 20. napján d. u. 4 órakor 76 éves korában rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 28. napján délután 3 órakor tértettek az ág. ev. egyház szertartásai szerint a tállyai családi sírboltba örök nyugalomra. Tállyá, 1902. évi február hó 26-án. Adott legyen emléke, béke lengjen sírja felett!

— **Helyreigazítás.** Lapunk esütörtöki számába a dr. *Kun Zoltánra* vonatkozó közlemény egyik megyei lapból vétetett át. Miután meggyőződünk arról, hogy az téves információ alapján, kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a *Szécsi Géza* gyógyszerész ellen folyamatban lévő kih. ügyben alispáni II-od foku ítélettel dr. *Kun Zoltán* ellen nem a fegyelmi eljárás rendelkezett el, hanem miután a feljelentő által ő is vádolva van, az alispáni ítélet szerint, hogy magát mint köztisztviselő az ellene emelt vád ellen igazolhassa, az ítélet jogerőssé válta a fegyelmi vizsgálat lenne fogyanatosítandó.

— **Megtalálták az édes anyjukat.** *Szerencséről* írják: Három apró szegény gyerek, egy nyomorgó öreg özvegyasszony három kis jószágja a minap hiába várta haza édes anyját, a kenyérkeresőjét. Sírvá-riva indultak keresésére, hát amint mentek meg is találták őt a gör. kath. templom mellett. A ruhája vége, meg a lába me-redezett elő egy földomlatag alól, amely úgy maga alá temette, hogy csak holtan húzták ki onnan. Vaskó Jánosnének hívják. A már jól kiá-sott földüregben megint sárgaföldet szedegetett, úgy zuhanhatott rá a föld és úgy rabolta el a kegyetlen halál három nyomorgó szegény porontyától.

— **Köszvényes és csúzos betegek**nél kitünő eredménnyel alkalmaz-zák az orvosok a Zoltán-féle kenőcsöt, mert ez még oly betegnél is, kik évek óta szenvednek, pár nap alatt tökéletes gyógyulást idéz elő. Kapható üvege 2 koronáért Zoltán Béla gyógytárában Budapesten.

— **Esés és induló vonatról.** *Mádról* írják, hogy e hó huszonharmadikán *Jánoky Béla* mádi vendéglős oly szerencsétlenül szállt le a Tokaj felől jövő vonatról hogy majdnem életét veszítette. Ejjel 11 óra volt már, amikor a vonatnak a mád—zombori állomáson a leszálló utasra való tekintettel egy perenyi megállót kellett volna tartania. De a néhány másodperc mulva, a kellenél hamarabb elinduló vonatról már csak életveszélylyel ugorhatott le a vendéglős, esésében végigterült a földön, úgy hogy hátán nagyobb zúzódásokat is szenvedett. Állapota súlyos.

— **Lelkészek, Tanítók, Kántorok** s mind azok, kik hangjuk tisztaságát és ércességéttségben tartani óhajtják, használjanak Réthy-féle pemetefü-cukorkát, de a bevásárlásnál arra vigyá-zanak, hogy valóban Réthy-féle kap-janak, mivel számos utánzata van.

— **Rendőri hírek. Mérgezés.** Teg-nap jelentést tettek a rendőrkapitány-ságnál, hogy *Elek István* vasuti gyári munkás mérgezési tünetekkel súlyosan megbetegedett. Miután nem önmérge-zésről van szó, a rendőrség a nyomozást ez ügyben megindította. Elek leg-utóbb a gyártelepen kávév itott s attól lett rosszul. Orvosok véleménye szerint atropint itott s attól állapota eddig válságos. — **Eb- és macskazárlat.** Lapunk mult számában közöltük, hogy a mult héten vészett-gyanus macska több embert és állatot megmárt, amiért a rendőrhatalóság a város összes kutyáira és macskáira 40 napi zárlatot rendelt rendelt el. Ezt ismételtén azzal a figyelmzettetéssel közöljük, hogy a zár-lat idején szabadon járó kutyákat és macskákat feltétlenül kiirtják s ezen felül tulajdonosaikat érzékenyen meg-büntetik.

— **Elveszett csikók.** *Katócs József* ághecsényi lakosnak eltűnt egy 2 éves, sötét színű csikója — hátulsó jobb lábán van egy „madárpók” — kéreti nevezett kis birtokos az illető megtalálókát, hogy őt arról, ha esetleg a csikó megkerült, értesítsék.

IRODALOM.

A Nagy Képes Világtörténet most megjelent 153. füzetének első képe *Cromwell Olivért* ábrázolja. Az a merev tekintetű térfi a maga idejében a megtestesült angol alkotmány volt. Az ő korában Anglia a legnagyobb szellemeket adta a világnak, mint: John Pym, Lord Fairfax, Shakespeare, Milton. Akármint mondjanak is az utó-binak nagy eposzára, az „Elveszett paradicsomra”, mégis az emberi szel-lem egyik igen hatalmas és megra-gadó alkotása az. Carlyle ez a mély ítéletű történet filozofus is azt mondja, hogy Shakespeare és Milton a nagy folyamokhoz hasonlóan hőmpölyögnek át a gondolatok országán. Miltonnak az arcképe is benne van a Nagy. Ké-pes Világtörténet, most megjelent 153. füzetében, mely a Cromwell Olivér korát ösmerteti a világszellem kialakulá-sát eszközölt hatalmas motívumaival. A 12 kötetes nagy munka szerkesz-tője dr. Marczali Henrik egyetemi ta-nár, ki egyuttal e kötet írója is Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára, di-szes félbörkötésben, 16 korona; füze-tenként is kapható 60 fillérjévet. Meg-jelen minden héten egy füzet, Kap-ható a kiadóknál (Révai Testverek Iro-dalmi Intézet Részvénytársaság Buda-pest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) Sátoralja-ujhelyben a Lóvy Adolf könyves bolt-jában.

TANÜGY.

A betyárok mellett.

Ágh-Csornyó, február hó.

A napokban három elemi iskolai tanítót ítelt el a m. kir. Kúria kisebb-nagyobb összegű pénzbüntetésre. E konkrét esetekkel nem foglalkozom. Hiszen minden pályán van dudva, kotyvalék. Van rossz orvos, ki gyomor-katarhust tifusznak néz, van ostoba ügyvéd, ki a paragrafusokat amugy se érti, mint akár egy falusi kisbíró, vagy heccelődő pap és káplán, kinek a hazugságról halvány „dunszt”-ja sincs — és van tudatlan professzor és tanító, ki tettelegességgel akarja szá-márságát titkolni. De azért, mert 5000 orvos között 5—6% csak a temetők megtöméséhez ért, nem mondják rá az egész karra, hogy „orvosbetyár”, — az ügyvédekre sem azt, hogy „ügy-védbetyár” — a papra, káplánra, mér-nökre, hivatalnokra — egyikre sem mondják — de igenis mondják a tan-férfiúra, a professzorra, tanítóra! Pedig van oly nehéz ez a pálya, mint bár-mely más, — hogy pedig sokkal több

áldozattal jár, mint a többi, az is bi-zonyos. Azért a pár forintocskáért, melyet a szegény falusi tanító kol-dulva keres meg — házról házra jár-ván, azt akarnék, hogy a gondjaira bizott 100—120 kölyökkel úgy bán-jon el, mint a mézes kalácsossal, azon-kivül a szülőknél is kedveskedjék!

Ha pedig nagyságos Tóth Béla fővárosi író ur elkeresztelő szavai e fővárosi — tanbetyárokról vonatkozik, úgy el kellett volna annak idején is-mernie, hogy a fővárosban sem job-bak a viszonyok a — tanbetyárokról nézve, mint falu helyen.

Nemrégben az egyik fő- és szék-városi gymnasiumban állítólag bot-rányos eset történt; mondom: állítólag, mert utólag mégis csak kisült, hogy inkább kellett volna az illető tanár úr szavainak hitelt adni, mint ama 10—15 bukóféltben levő, rakon-cátlan, haszontalan tanulóknak. Tessék csak elképzelni egy tanárt, a ki nem tűr restséget, figyelmetlenséget és szekundákat tanítványai részéről. Utóbbiak pedig felhasználva az „al-kalmat” — fűhöz-fához szaladnak, te-lelarmázzák a sajtót és a szülék által demonstrációt szerveznek. Ime — ilyen a mai rend, a mai disciplina! A tanárnak, tanítónak, sohasem le-het igaza! A drágalátos Beluska, Laczika, Jánoska, Józsika — meg a hányan vannak — mind becézgetett fiúk; Isten ments, hogy ezeknek számárfelelni holmi folytonosságiány támadjon — a kóterbe vele — már t. i. a tanítóval! Régebben persze másként volt: a kóterbe a diák sé-tált. De más idők is voltak azok, mi-dőn még diszlett a gymnasium udva-rában a karcer, a tantermekben pe-dig járta a táncot a bot!! Nem is került ki a praktikus életbe annyi si-heder, annyi rossz életanyag. Mosta-nában jaj annak a tanárnak, aki az első osztályú cigarettázó diákok meg-fedni akarná, avagy tudatlansága folytán szekundába pónálna. Volna erre még parlamenti interpelláció is!

De megtörtént már az is, hogy a „pofozkodó” tanítót az egész osz-tály szemeláttára ütötte véresre a nebuló atyja, egy államvasuti hiva-talszolga.

Nos, hát azt állítom, — ez tovább-ra így nem mehet, így a közköztudási rendszert egyszerűen sutba kell dojni! Elő kell venni ismét a pálcázás, az elnadragolás, a Karcer rendszerét. A mai rendszer mellett 60% aszfaltbet-yárt nevelnek.

Tessék csak visszagondolni a 10—15 év előtti időre — ez már csak rövid terminus! Es mégis egész más-ként volt. Tanuim: *Zemplénvármegye* Lasztomér községében lelkészkedő *Azary Andor* plébános, nemkülönb *Máthé Miklós*, a ki szintén várme-gyénk egyik derék lelképásztor.* Mindketten iskolatársaim voltak az ungvári kir. kath. főgimnáziumban. Bizonyíthatják ők is, hogy volt egy Mr... nevű latin tanárunk, ki pom-pásan tanított. — Csúpn az a hibája volt, hogy sokszor, igen sok-szor cibálta a hajamat. Az én ha-jam még akkor hullt ki felerészben, főtisztelendő *Azary* barátomé pedig B... tanár kormányzása idejében. Volt eset rá, hogy az igazgató ur — ki most a kassai kir. tankerület fő-igazgatója — jelenlétében ismertette meg velünk naiv pálcá segélyével a rendhagyó igék conjugációját; B. ta-nár pedig a syntaxist. Sőt egy izben az akkori III. B. osztály mellett levő sítőkemenébe zárt el bennünket. — De azért nem mentünk senkihez panaszra, mert szerettük, tiszteltük tanárunkat, ki bölösen vezetgetett a tudomány csarnokában. Volt is fogatnaja: úgy én, mint *Andor barátom* kitüntetéssel raktuk le az érettségi exament boldogult dr. *Juhász Norbert* kassai főigazgató előtt.

De miként is bánhattak volna

* Csurgovich György szalóki, Szluk János vásárhelyi, Firczak Sándor z-boji és azt hi-szem, ha memóriám nem hagy eserbe, Roj-kovics Miklós pólyánkai lelkészek.

ezek az oly nagyon szeretett tanár urak ama társainkkal, kik, mint pd. D. barátunk, boldogult Petrik tanárunk tiszteletére gombostűket raktak az asz-talra — — mondom, hogyis bánhattak volna másként, mint alapos testi fe-nyítéssel?!

Mindezek folytán erősen tiltako-zunk a „tanbetyárság” titulus ellen. A mi derék tanári és tanító karunk ezt nem érdemi meg, ellenkezőleg a legnagyobb tiszteletet, olyat minővel Németországban adóznak a magiste-reknek — azon kiváló férfiaknak, kik-nek segélyével Bismarck mondása sze-rint a német állam legyőzte Francia-országot.

„Nicht wir, aber unsern Schul-meister haben den Krieg gewonnen” — mondá Bismarck — és e kijelentés-hez Moltke is — a legujabb kor leg-nagyobb hadvezére — is szívesen csat-lakozott.

Ha nagyságos Tóth Béla úr oly könnyedén vetette oda a megbotrán-koztató elnevezést, úgy tessék Tóth Béla úrnak utánna járnia, hogy leg-alább nagyobb fizetést kapjanak az ő betyárjai. Hiszen oly fizetést kapnak ezek, a minőért még portást sem kap az uraság! Már pedig próbálja Tóth Béla úr az összes magyarországi por-tásokat betyároknak elkeresztelni, tu-dom Istenem, hogy egyszer s min-denkorra elmenne a kedve öngyás-gának a hirlapirástól.

Klein Simon dr.

KÖZGAZDASÁG.

Évi szemle a pénzüntézetekről.

(1901. év)

— Saját tudósítónktól. —

I.

Sátoraljujhely, február 28.

A *Sátoraljujhelyi Takarékpénztár*. Alaptőkéje 120.000 k. Tar-talékalaipja az év végén 131.500 k. Szeszosztályi tartalék 31.703 k. 60 f., betétje: 3.253.646 k. 49 f. Tiszta nyeresége 54.954 k. Osztaléka 100 k. = 25%, új igazgatósági tag lett: *Dókus Mihály*.

A *Kereskedelmi Ipar Termény és Hitelbank* (Sátoraljujhely). Alap-tőkéje 160.000 k. Tartalékalaipja az év végén 69.528 k. 70 f., betétje 1.192.667 k. 45 f. Tiszta nyeresége 35.290 k. 94 f. Osztaléka 20 k. = 10%, új igazgatósági tagok lettek: *Behyna Kálmán* és *Haas Fülöp*.

A *Sátoraljujhelyi Népbank*. Alaptőkéje 240.000 k. Tartalékalaipja az év végén 96.400 k., betétje 747.440 k. 80 f. Tiszta nyeresége 31.403 k. 20 f. Osztaléka 20 k. = 10%, új igaz-gatósági tagok lettek: dr. *Szepessi Arnold* és *Bernáth Aladár*. Új fel-ügyelő-biz. tag lett *Gortvay Aladár*.

A *Sátoraljujhelyi Központi Takarékpénztár*. Alaptőkéje 200.000 k. Tartalékalaipja az év végén 66.000 k., betétje 1.360.736 k. 44 f., tiszta nyeresége 30.944 k. 33 f. Osztaléka 32 k. = 8%. Új felügy. biz. tag lett dr. *Friedman Armin*.

A *Kölcsonós Önszegélyző Hitel-szövetkezet* (Sátoraljujhely). (Heti 1 koronás hetéttel) az I. és II. évtár-sulat vagyona 123.919 k. 92 f. Tar-talékalaipja 235 k. 68 f. Tiszta nye-reseménye: 5716 k. 22 f. Az intézet alelnöke lett *Katinszky Geyza*.

A vidéki pénzüntézetek mérlegei-ről folytatásban közlünk tudósítást.

* A Magyar Gazdaszövetség és a kisgazdák. *Mesko Pál* a Magyar Gaz-daszövetség nevében kéri fel lapunkat a községet közelebről érdeklő követ-kező értesítések közlésére:

A Magyar Gazdaszövet-ség munkásságának javarésztét a kis-gazdák helyzetének javítására akar-ván fordítani egy községetek gazdaköri alapszabálytervezetét dolgozott ki, mely-ben a gazdakör céljai az alábbiakban vannak felsorolva: a község összes gazdasági érdekeinek, valamint szellemi

és erkölcsi életének éber figyelemmel való kísérése s az ezek javítására vonatkozó intézkedések kezdeményezése; a mezőgazdasági ismeretek terjesztése, az okszerű gazdálkodás előmozdítása; a községi oktatás, nevelés, iskola, közegészségi, adó, háztartási, közlekedési, köz- és tűzrendészeti ügyeinek megbeszélése és irányítása; a közjótékony-ság fejlesztése s a nyomorékok és szegények istápolása a nők közreműködésének bevonásával; hatósági intézkedések és rendeletek ismeretése, s azok céljának és hatásának megbeszélése; a községi képviselő-testület elé kerülő összes ügyek fölötti előzetes tanácskozás; a községben lakó kisiparosok érdekeinek és boldogulásának előmozdítása; hasznosító házi ipar meghonosítása abból a célból, hogy a mezei munkával foglalkozóknak télen át is legyen keresetük; a mezőgazdasági munkások érdekeinek fölkarolása s gondoskodás arról, hogy betegség esetén jó ápolásban részesüljenek s hogy munkaképtelenség esetén is legyen megélhetésük biztosítva; a gazdasági és háztartási szükségleti cikkeknél a tagok részére jó minőségben és a lehető legutányosabb áron való beszerzése; gazdasági terményeknek, valamint a háziiparcikknek, s a községbeli iparosok készítményeinek jobb árak elérése céljából való közös értékesítése; hitel, fogyasztási és értékesítő szövetkezetek létesítése; a községbeli mezőgazdasági termények és ipari készítmények jó hírnevének és keresletének fejlesztése; jó tenyésztelők és vetőmagvak beszerzése a község és a tagok részére; intézkedés az iránt, hogy a tagok mindenféle ügyes-bajos dolgaikban megbízható szakemberektől csekély díjért útbaigatást kapjanak. E célok elérése érdekében több üdvös tervezet mellett állandó összeköttetést fog fenntartani Zemplénvármegye Gazdasági Egyesületével s belép ennek kötelékébe is. Az alapszabály-tervezet kapható márczius hó közepétől kezdve Meskó Pálnál, a Magyar Gazdaszövetség titkárnál (lakik márczius hó végeig Nyitrán, azontúl Budapesten).

* Közérdekű működést folytat az Általános Ovadékbank Részvénytársaság budapesti pénzügyintézet, mely utóbbi időben a hiteleszközöknek egy nálunk eddig nem eléggé méltányolt nemét, az ovadékhittel széles körökben terjeszti. A kereskedelmi forgalomnak majdnem minden egyes nyilvánulásában válik szükségessé a biztosíték, a "óvadék" vagy "bánapénz" letétele. Ezek a kereskedelmi forgalomra meglehetősen békítőleg hatnak, mert csökkentik az üzleti tőkét. Fent említett intézet bevezette az ovadékhittel, vagyis leteszi ezen biztosítékot, úgy, hogy a kereskedő, vagy vállalkozó a jelenleginél esetleg még olcsóbb hitelforráshoz jut és forgalmi tőkét nagyobbítja. Tudomásunk szerint az intézet ez idő szerint már több üzleti ágat művel, melyek közül csak egynehányat rövid leírására kívánunk szorítkozni. — Szállítóink és kereskedőink a külföldről behozott áruk után nagy vámösszegeket fizetnek, melyekre a kincstár az intézet részéről letett biztosíték ellenében 3, esetleg 6 havi kamatmentes hitelt engedélyez. Hogy ezen vámhittel igénybe vétele mily előnyös, kitűnik abból, hogy annak igénybe vétele az értékesítésnek legcsekélyebb %-át is szem előtt tartva, még mindig nyereséggel jár. Szesz, sör, likőr, rum és ecetgyárosok, szeszszabadraktárak tulajdonosai az általuk fizetendő fogyasztási adókra vonatkozólag szintén kaphatnak 6 havi hitelt az intézet részéről letett biztosíték ellenében. Dohány nagyáruházkhoz és sógyedáruházkhoz is leteszi az intézet a biztosítékot. Az összes építési vállalkozók, vagy pedig valaminek szállítása iránt a kincstárral, megyével vagy városai összeköttetésben levő vállalkozók és kereskedők ovadékok kötelesek letenni, mely ovadékok letétele szintén egyik ágát képezi az Ovadékbank üzletkörének. Köztisztviselők körében az intézet értesülésünk szerint már a legnagyobb népszerű-

ségnek örvend, mert működését ezek biztosítékainak letételével kezdte. Mind-ezen üzletágakban nemcsak új biztosítékokat tesz le az intézet, hanem a már letett biztosítékok kicserélésével is foglalkozik. Tekintettel arra, hogy az intézet, mely 2 millió korona alap-tőkével alakult és már 7 milliónál több biztosítékot tett le készpénzben, a legjobb hírnévnek örvend csak üdvözölni tudjuk fennebb vázolt működéséhez.

TÖRVÉNYSZÉK.

Esküdtszéki tárgyalások.

— Saját tudósítónktól. —

Negyedik nap.

Sátoraljújhely, febr. 27.

Ország Andrást, volt erdő-bényei lakost a múlt évi október hó 27-én este, Erdőbénye községben, a Róth Ábrahám korcsmájával szemben levő közben, átszúrt mellel, holtan találták. Ettől a helytől nem messzire feküdt a földön Hudák János, több helyen megsérülve, kezében egy véres pengéjű kést tartva. A vizsgálat kiderítette, hogy Ország Andrást Hudák János szurta meg, előzetes szóváltás és dulakodás után.

Ezt a bűnyűget ma tárgyalta az esküdtszéki bíróság, Wieland Lajos kir. tvsz. bíró elnöklte alatt, Hellner Károly és Görömbey Balazs tanácsdagokkal; a vádat Sárosipataky József alügyész képviselte, vádlottat Dr. Lichtenstein Jenő ügyvéd védte.

A Csécsy Imre, Szinyey Gerzson, Bernáth Győző, Péchy Gusztáv, Werner Gyula, Cséri Herman, Benke Pál, Kádár Gyula, Körtvélyesy László, Both József, Szerdahelyi Vince és Beregszászy István esküdtekből álló esküdtszék vádlottat a szándékos emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek, s ezért a törvényt alkalmazó bíróság a sok enyhítő körülmény tekintetbe vételével negyedfél évi fegyházra ítélte Hudák János vádlottat.

Ugy a kir. ügyész, mint a védő semmisségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen.

Ötödik nap.

Sátoraljújhely, február 28.

Halált okozó súlyos testi sértés büntetésével vádolt Klima András bűnyűgyében Fornszeck Béla tvsz. elnök elnöklte alatt Chanáth és dr. Kozma tvsz. bírák részvételével megtartott esküdtszéki főtárgyaláson a Szirmay Béla Bernáth Győző, Both József, Kádár Gyula, Cséri Herman, Szinyey Gerzson, Körtvélyesy László, Werner Gyula, Reichard Gyula, Lehoczky Miklós, Rosenberg Samu, Pavletics György, esküdtekből álló esküdtszék Klima András vádlottat az Olchváry Dezső alügyész által emelt vád értelmében a halált okozott súlyos testi sértés büntetésében mondta ki bűnösnek s ezért a bíróság vádlottat hat évi és két hónapi fegyházra ítélte.

Az ítéletben az ügyész, a vádlott és védője dr. Buza Barna ügyvéd megnyugodott.

Közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Burkolt kérdésekre nyílt válasz.

A F. H.-ban több ízben foglalkoztak a bodrogközi választással, de különösen annak zsidó hitvallású választó polgáraival. Régi szokás, ha te ütd az én zsidómat, én ütöm a te zsidódat. Az ostor vége természetesen mindig a zsidón csattan.

Ámbár mindjárt az első közleményben rólam is tettek említést, noha némi maliciával „Lázár”-nak kereszteltek el, — mint békés polgár, eddig tartózkodtam a válaszlástól, gondolván, hogy a választások által felkorbácsolt szenvedélyek csillapultával, a további támadások is megszűnnek. Nem akartam tehát tartózkodó álláspontomból kilépni és további polémia-ára okot szolgáltatni. Minthogy azonban utólagos értesülésem szerint a támadások ellenem ismétlődtek, kénytelen vagyok azokkal nyilvánosan foglalkozni, nehogy az a hiedelem váljék köztudattá, hogy mindazt, a mit rólam a F. H.-ban hirdettek szinarany és igazság.

Csekély személyemet illetőleg szabadon megjegyzem, hogy 35 esztendő óta vagyok választó polgára e kerületnek s ahányszor módomban volt e legszentebb polgári jogomat gyakorolhatni, mindannyiszor a szabadelvű párt jelöltjére adtam szavazatomat. Nem tudom tehát megérteni azt a logikát, mely engemet köpenyeg forgatással vádol; nem pedig különösen azért, mivel én soha senkinek ígéretet nem tettem, hogy más pártbeli jelöltre fogom adni votumomat. — Izés dolga, hogy éppen az a párt vádol engemet ezzel, melynek sorában nem egy olyan szavazó van, ki előbb a közös ügyes pártnak volt híve.

Nem rovom én ezt fel bűnül, hisz okkal-móddal az erre alkalmas idők bekövetkeztével egy cél felé törekszünk. Ha a F. H. támadásait végig olvassuk, abból még azt a különös következtetést meg tanulhatjuk, hogy mi bodrogközi zsidók azért is következtelenségbe estünk, mert megmaradtunk a szabadelvű párt szavazóinak, és csak azért, mert gróf Mailáth József ugyanazon zászló alatt küzdött, nem siettünk a személye ellen szított gyűlölségből fegyvert kovácsolni, és az ellenpartot győzelemre juttatni. Ebben az esetben természetesen a F. H. előtt nem lettünk volna köpenyeg forgatók; — hogy más miként vélekedett volna rólam az persze ismét a mi bajunk lett volna — Ennyit tartottam szükségesnek megjegyezni a köpenyeg forgatás vádjára.

Ha ebben a mondva csinált és mind-mind megújuló személyeskedésben egy fogadatlan prókátorunk nem szólalt volna meg, vagy ha már felszólt, legalább nem arrogált volna magának olyan hangot, mintha mindnyájunk nevében beszélhetne, akkor nem lenne több mondanivalóm, de szószólónk: Lieberman ur — „Van e ki e nevet ismeri?” — az egész zsidóság nevében ontja haragját és dűlűl gróf Mailáth József ellen. Hogy Mailáthot magán személyében, házi dolgaiban a legképtelenebb vádakkal illeti, az az ő izlése, hogy azonban ezeknek olyan látszatot ad, mintha az ő támadásában a bodrogközi zsidóság nyilatkoznék meg az ellen nemcsak a jó izlés, de jobb meggyőződésünk is tiltakozik. Ha Lieberman urnak ez a szereplés tetszik, vagy ennek révén népszerűsége vágyik, ám tegye saját szakála rovására, de ne akarjon a mi rovásunkra a mi szakálunkon borotváltni tanulni.

Anyagi érdekeink megvédésével sem bíztuk meg Lieberman urat. Még ha észszerű dolog volna is ezen tisztán politikai kérdésben a felekezeti szempontot oly élesen kidomborítani, mint azt ellenfeleink és hivataln szószólóink teszik, még ha a megélhetés kérdése tényleg oly szoros kapcsolatban állana a Mailáth gróf szereplésével, akkor is kell, hogy legyen bennük annyi önmegtartózkodás és annyi körültekintés, hogy ebben a kérdésben a gróffal szemben az informálás határát túl ne lépjük és ha mód kínálkozik arra, hogy közgazdasági szempontból vallott — és bizonyára legjobb meggyőződésévé vált eszméitől — melyek azonban, megengedjük, sok helyi sérelemmel járnak, — lemondásra bírjuk, akkor sem léphetnének a következtetés terére, hanem legfeljebb arra

szorítkoznánk, hogy a hellyel-közzel kiáltó sérelemről őt felvilágosítsuk. Olyan bárgyunak pedig ne képzeljen bennünket senki, hogy mi azt követeljük a gróftól, miszerint hosszú évek során át vallott eszméi és elért fardozásainak némi gyümölcsötől őt egyszerre mintegy parancsszóra megfosztani és alkotásainak néhány hét alatt megsemmisítésére birni törekedjünk. — A szövetkezetek eszméje nem új, nem is honi, annál kevésbé bodrogközi találmány, azok sorsa önmagukban van letéve és prosperálásuk nagyon is megkívánja az alkalmas talajt; sok helyen önmaguk emésztik fel magukat, ott pedig, hol gyökeret verhetnek, önmaguktól is megélnék; egyes kiváló egyének támogatása lendíthet ugyan rajtuk, de ott, hol a társulási szellem hiányzik, az egyéni tevékenység könnyen felveheti velük a harcot. Egyébként, bizzuk ezt Mailáth gróf belátására, mert nem szabad azt róla feltételeznünk, hogy azok istápolásánál őt más, mint a közérdek vezérelné; pusztán azért, mert azok létesítésével első sorban a főleg kereskedéssel foglalkozó hitsorsosaink létfontartása lett megtámadva, nem szabad egyszerűen azt következtetni, hogy azok erkölcsi támogatása felekezeti elleni támadásban leli indító okát.

Ne provokáljuk tehát az egyenetlenséget, hanem haladjunk a békés munkásság útján és szívből kívánom, hogy annak áldásos gyümölcsét mielőbb élvezzük

Király-Helmecz, febr. 22.

Reich Ignác.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

P. A. Budapest. Szívesen vesszük, megindítottuk a tiszteletkérdést. De ez alkalommal kérünk inkább a Kossuth szobránkról művészeti és technikai szempontból is megvilágított cikket.

F. A. Köszönjük szíves üdvözlétét. Kérünk nem olyan cikket, amely rólunk szól, hanem aktuális dolgot. Akkor leszünk mindnyájan legértékesebbek a közönségünk szeretetére, ha nem önmagunkkal, hanem a közérdek ügyeivel foglalkozunk. Ez lesz minden cikk nélkül is — a legszebb díszlet.

K. A. tanító. Ez évre fizetett 2 koronát, Ebből 67 fillér esik január és február hónapokra a régi Zemplénért. Az új Zemplénért tehát javára lett írva 1 kor 33 fillér, mely összeggel elő van fizetve május 15-ig.

K. Legénye. Elfizetése ez év május végéig van rendezve.

Nem közölhetők: Kínzó gyönyör (költemény) — Söhajok hidja (tárca) — Parodia Dóczy eskőjához.

Kiadótulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

STARK MÁTYÁS

Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezesség vállalok.

Vasuton való költöztetésnél a butorkocsi használatát díjmentes.

Eladó bikák.

Tüdögümőkör (tuberkulozis) ellen beoltott, telivér simenthali faj apától származó, 4 darab szép, jól fejlett bika eladó: Wiczmány Odön butkai gazdaságában. — A bikák közül a legidősebb 20 hónapos, a legfiatalabb 14 hónapos.

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank

Főintézet: BUDAPEST.

Fiókok: Pozsony, Kolozsvár, Fiume, Kassa.

Alaptőke 30.000,000 korona.

T. cz.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy **Kassán (Fő-utca 11. szám alatt) a**

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank

kassai fiókja

ezég alatt fiókot nyitottunk.

A fiók működését 1902. február hó 15-én kezdte meg és üzleti köre a következő:

Értékpapírok, érempénzek és külföldi bankjegyek vásárlása és eladása.
Kölcsönök nyújtása értékpapírra és érempénzekre folyó-számlában vagy előre meghatározott összeggel és megállapított lejáratral.
Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre.
Tőzsdei megbízások teljesítése a budapesti, bécsi vagy külföldi tőzsdéken.
Korona, vagy külföldi értékre szóló váltók és utalványok leszámitolása, illetve vásárlása.
Korona, vagy külföldi értékre szóló utalványok és hitellevelek kiállításai, a bel- és külföld minden nagyobb piacára.
Takarékbetétek elfogadása könyvecskére vagy folyó- (cheque) számlára.
Szelvények beváltása, igérvények eladása, egyáltalán mindazon üzletágak művelése, melyek a bank- és váltó-üzlet körébe tartoznak.

A fiók vezetősége mindenkor lelkiismeretes és megbízható felvilágosításokkal szolgál tőkebefektetésekre, vagy tőzsdei műveletekre nézve.

Fiókunkra nézve ugyanazon elvek mérvadóak, melyeket mi itteni központunkban követünk; működésében hathatósan támogatni fogjuk, mi által azon helyzetben lesz, hogy minden a bankszakmába vágó ügyet gyorsan és a legkedvezőbb feltételek mellett fog elvégezhetni, miért is kérjük szolgálatait előforduló alkalommal igénybe venni.

Teljes tisztelettel

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank.

Tk. 158/1902. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Molnár János végrehajtatónak Varga János és társai végrehajtást szenvedő elleni 1156 kor. 66 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. járásbiróság) területén lévő Gálszécs községben fekvő a gálszécsi 181. számú tjkvben A. I. 4 sor 1320, 1321 hr. sz. alatt felvett Vanyó János és neje születtét Remenyiczky Zsuzsanna, Gajdics Mihályné szül. Haber Anna nevén álló az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a alapján 1184 korona 74 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi márczius hó 26-ik napján d. u. 3 órakor a gálszécsi kir. járásbiróság mint tki hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₀-át vagyis 194 k o r o n a 80 f i l l é r t készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbiróság mint tki hatóságánál 1902. évi január hó 20. napján.

Valkovszky, kir. aljbíró.

Tk. 5511/1901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Barati András végrehajtást szenvedő elleni 188 korona 88 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmecei kir. járásbiróság) területén lévő Kis-Kövesden fekvő a kis-kövesdi 88. sz. tjkvben I. 1-10 sor 179, 180, 254, 271, 405, 416, 623, 485, 698, 707, hr. sz. a. irt s Barati András nevén álló ingatlanra 1598 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi márczius hó 14-ik napján délelőtt 10 órakor Kis-Kövesd község házána megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₀-át, 159 k o r o n a 80 f i l l é r t készpénzben vagy az 1881. évi LX-ik t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegesen elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságánál 1901. évi december hó 30-án.

Bodnár kir. járásbíró.

Allást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny utján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, közsergi jegyzők és jegyzőirnokok, nőtisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Röck Szilárd-utca 27. Álláskeresési beiktatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyilt térben pedig minden szóért fillér fizetendő, mely hirdetéseket legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

Tk. 5518/901. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbiróság mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Szentes község végrehajtást szenvedő elleni 2904 korona 62 fillérből még fennálló 1545 korona 34 fillér s járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmecei kir. járásbiróság) területén lévő Szentesen fekvő, a szentesi 2-ik sz. tjkvben (28-29.) 550, 551, 696, 1400, (1458-1459), (1636-1638), 1847. hr. sz. a. irt s „Szentes község” nevén álló ingatlanra 3092 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi márczius hó 17-ik napján délelőtti 9 órakor Szentes község házána megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról el adatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₀-át vagyis 309 k o r o n a 20 f i l l é r t készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegesen elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságánál 1901. évi december hó 31-ik napján.

Bodnár, kir. jbiró.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és esemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia esemeték és magvak.

Uradmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezzer esemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll: kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgáltatást tesznek. Czím:

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székely-híd.

Az általánosan a legjobb- és legmegbízhatóbbnak ismert **eredeti erfurti** konyhakerti veteménymagvak raktára.

Eredeti oberndorfi (burgundi) **takarmány répamagvak.**

KÁVÉK:		Mindennemű bel- és külföldi gyógy- és ásványvizek nagy raktára!	
Finom Cuba-kávé kilója	1.20		
Finomabb „ „	1.60		
Legfinomabb „ „	2.—		
„ Ceylon	2.15		
„ Cuba gyöngy	2.—		
„ Ceylon „	2.—		
„ Mocca	2.15		
„ Arany Jáva	2.15		

BILANOVITS P. ÉS TÁRSÁ
fűszer-, csemege-, bor- és felvágottak üzlete SÁTORALJA-ÚJHELY, (Fő- és korona-utca sarkán.)

BOROK:		Déli gyümölcsök:	
Finom asztali literje	— .30	Malaga szőlő kilója	1.20
„ kövesdi „	— .36	Princess mandola „	1.40
1889. Szamorodni „	1.60	Franczia datolya „	1.25
„ „ 1 üveg	— .90	Mogyoró hosszu „	— .52
Asszu 3 puttonos	2.—	„ gömbölyü „	— .48
„ 5 „	2.50	„ feltörve „	— .70
Valódi egri gyógybor l.	1.20	Mandola kil.	1.—
„ „ „ 1/2 l.	— .60	kézzel válog.	1.40

Húsárak.
Naponta friss
Kassai virstli.
„ szalvaládé.
„ főtt sódar.
Prágai főtt sódar.
Debreceni paprikás szalona.
Kolozsvári szalona.
Császár hús.
Vegyes felvágott.

TEA-SÜTEMÉNYEK.
OROSZ ÉS KINAI TEÁK.
SAJTOK.

PEZSGŐK.
Magyar francia palaczkja 1.50, 2.—, 2.50
Törley Talisman 2.50
Louis François 2.50
Aubertin francia 4.—
G. H. Mumm 6.—

HALAK.
Balatoni fogas kristály kocsonyában
Garda aspikban és sülve.
Sardinia, pisztráng.
Ostseehering, Anchovis.
Oroszhalak stb.

MINDENNEMŰ VIRÁGMAGVAK.
Továbbá: a magy. kir. vetőmagvizsgáló állomás által hivatalosan megvizsgált
arankamentes luczerna és lóheremagvak.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmaztatik készvényül, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ czegeggyessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ
CZEGLED

UNGHVÁRY LÁSZLÓ 300 holdas czegeledi gyümölcsfaiskolája és szőlőtelepének árjegyzéke megjelent. mely 600 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemes csemete eladatik 2 krtól 50 krig. Rendelhető mindenféle vadonc, nagymennyiségű sima és gyökerez szőlővessző Kapható sövény-készítésre alkalmas akác, gleditschea maclura, ribizli stb. Vizonteladók 20—30% engedményt s 4—6 havi hitelt kapnak. Kertészeti eszközök és kitünő borok is adatnak el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevetését a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhírnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona u.

Szöllőkarók eladása.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokosok nagybecsű tudomására hozni, hogy jó minőségű 180-as és 2 méteres

szöllőkarókat

olcsón bocsájtom áruba.

Szíves megkeresésekre azonnal és készséggel válaszolok.

Tisztelettel

Grünspan Herman,
fakereskedő S.-A.-Ujhelyben.

Bérháztulajdonosoknak és földbirtokosoknak törlesztéses kölcsönt

42 $\frac{1}{2}$ és 50 évre

jutányosan és előnyös feltételek mellett közvetit és értesítést ad

Sárkány József
Budapest, Váci-körut 21.

Faépitmények.

rothadását, azokon gombaképződést legbiztosabban megakadályoz, falgombát, faldnevességet legbiztosabban kiirt a **Bárdos és Brachfeld** budapesti műszaki nagykereskedő cég törvényileg védett

„Arefactor“
gyártmánya.

Részletes felvilágosítással készséggel szolgál az itteni kizárólagos képviselő:

KORNSTEIN IGNÁCZ
vaskereskedése S.-A.-Ujhely.

Alapítva 1866. Alapítva 1866.

FLEISCHER ÉS TÁRSA
gépgyára és vasöntődéje
Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

**Gőzkazánokat,
Szesztartályokat,
Viztartályokat,
Gőzgépeket,
szeszgyár berendezéseket,
Malomberendezéseket,**

Bérbeadó lakás.

Sátoralja-Ujhelyben, a Klastrom-utcán lévő lakház, mely áll 5 szoba és mellékhelyiségekből, 4 lóra való istállóból, jégveremből **f. évi április 24-től** bérbeadó. — Értekezhetni özv. **Rátz Kálmán** nével Sátoralja-Ujhely.

Szénásy, Hoffmann és Társa
selyemárú háza
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

BÁLI ÚJDONSÁGOK

teljes választéka raktárra érkezett. Cégünk elve csakis „First Class“ gyártmányok elárúsítása. Cégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső s leghíresebb gyáraival közvetlen összeköttetésben áll; az általunk lekötött minták és minőségek kizárólag cégünkönél szerezhetők be.

✦ Minden egyes árucikknek ✦

föltétlen szabott ára,

nyíltan, számokkal van jelölve, ennél fogva a tulbecslés teljesen ki van zárva.

✦ Minták a vidékre kívánatra bérmentve küldetnek. ✦

Szénásy, Hoffmann és Társa
selyemárú háza
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Miután az új törvény a kereskedői utazóknak a magán-vevőknél való látogatását tiltja, — azért m. t. vevőinknek kényelmére Sátoralja-Ujhely és vidéke számára legkiválóbb cégek egyikét és pedig a

Zinner Adolf czéget

Sátoralja-Ujhelyben

biztuk meg fehérnemű-gyártmányaink egyedüli árusításával. Ugyanitt finom női fehérneműink újdonságait, különösen pedig úgy egyszerű, mint leggazdagabb kiállítású

menyasszonyi kelengyékét

megszabott, eredeti árainkban adunk el és azokra megrendeléseket elfogadunk.

Midőn ezt becses tudomására hozzuk, fogadja egyszer mind öszinte köszönetünket bizalmáért, melylyel miniket megtisztelni méltóztatott és kérjük, hogy azt a velünk összeköttetésben álló, fentemlített m. t. cégére is kiterjeszteni sziveskedjék.

Teljes tisztelettel

Stieglitz és Ungar
Budapest és Bécs.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

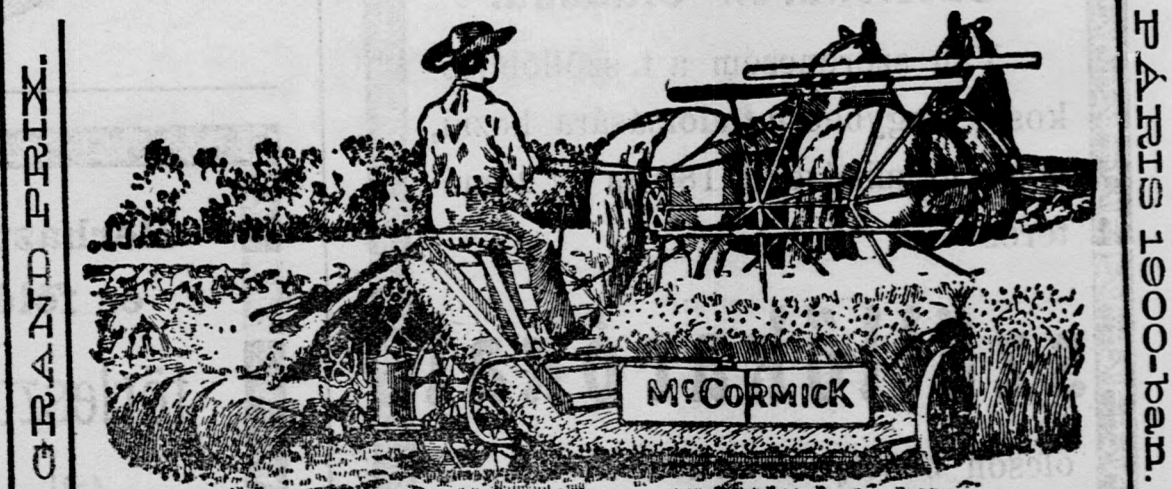
eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Szemorvos
Dr. VAJDA GÉZA
MISKOLCZ.

McCormick Harvesting Machine-Company.
(Chicago-i aratógépgyár.)

Kéveköti aratógép.
Fűkaszalógép.
Köszörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép.
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMANN
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

BUDAPEST,
V. kerület, Váci-ut 30. szám.